

**สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ
อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย**

*****

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2553 ทรงมีพระราชดำริว่า ในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ประสบปัญหาการขาดแคลนพันธุ์สัตว์อยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร จึงพระราชทานพระราชดำริให้ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เป็นศูนย์กลางในการผลิตพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และส่งเสริมขยายพันธุ์สัตว์ไปยังโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ขาดแคลน รวมทั้งพิจารณาส่งเสริมพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีให้กับราษฎรที่ยากจนในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ที่อยู่ไม่ไกลจากศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ เพื่อให้ราษฎรสามารถเลี้ยงสัตว์ใช้เป็นอาหารโปรตีน อาจจะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยให้ส่วนราชการต่าง ๆ ร่วมมือกันจัดทำแผนปฏิบัติงานและส่งให้สำนักงาน กปร. พิจารณาดำเนินการสนับสนุนต่อไป

เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2558 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทรงมีกระแสรับสั่งเพิ่มเติมดังนี้

- 1) ให้ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ดำเนินการส่งเสริมขยายพันธุ์ไก่ไข่สู่โรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนโดยให้สามารถดำเนินการขยายพันธุ์ได้เอง และให้ดำเนินงานฝึกอบรมและส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่แก่โรงเรียนถิ่นทุรกันดารในพื้นที่จังหวัดตาก
- 2) ผลิตพันธุ์เป็ดไข่สนับสนุนแก่พื้นที่ที่มีความต้องการให้มากขึ้น โดยให้ส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดไข่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 3) ให้สำนักงาน กปร. ร่วมกับกรมชลประทานพิจารณาจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ป่าโคกดงน้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จำนวน 700 ไร่
- 4) ให้มูลนิธิชัยพัฒนาผลิตกล้าไม้ให้ได้จำนวนมาก เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนแก่เกษตรกร เพื่อปลูกในพื้นที่ของตนเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) ยึดแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามสภาพภูมิสังคม และแนวพระราชดำริที่พระราชทานในการดำเนินโครงการ
- 2) ดำเนินการพัฒนาการใช้ประโยชน์พื้นที่ของศูนย์ฯ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการปศุสัตว์และการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นแหล่งผลิตพันธุ์สัตว์พันธุ์ดี ขยายพันธุ์สัตว์สู่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ขาดแคลนและราษฎรที่ยากจน
- 3) ศึกษาวิจัยพัฒนาการผลิตพันธุ์สัตว์ เทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์ และการเกษตรผสมผสานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้มีอาหารโปรตีนบริโภคเพียงพอมีรายได้มั่นคงและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
- 4) การบริหารโครงการและให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ (One stop service)

1.3 งบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 1,701,930 บาท

1.4 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวม 14 หน่วยงาน

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์จากการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ดำเนินงานภายใต้โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

2.2.2 กลุ่มเป้าหมาย

- 1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
- 2) เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่รับผิดชอบโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

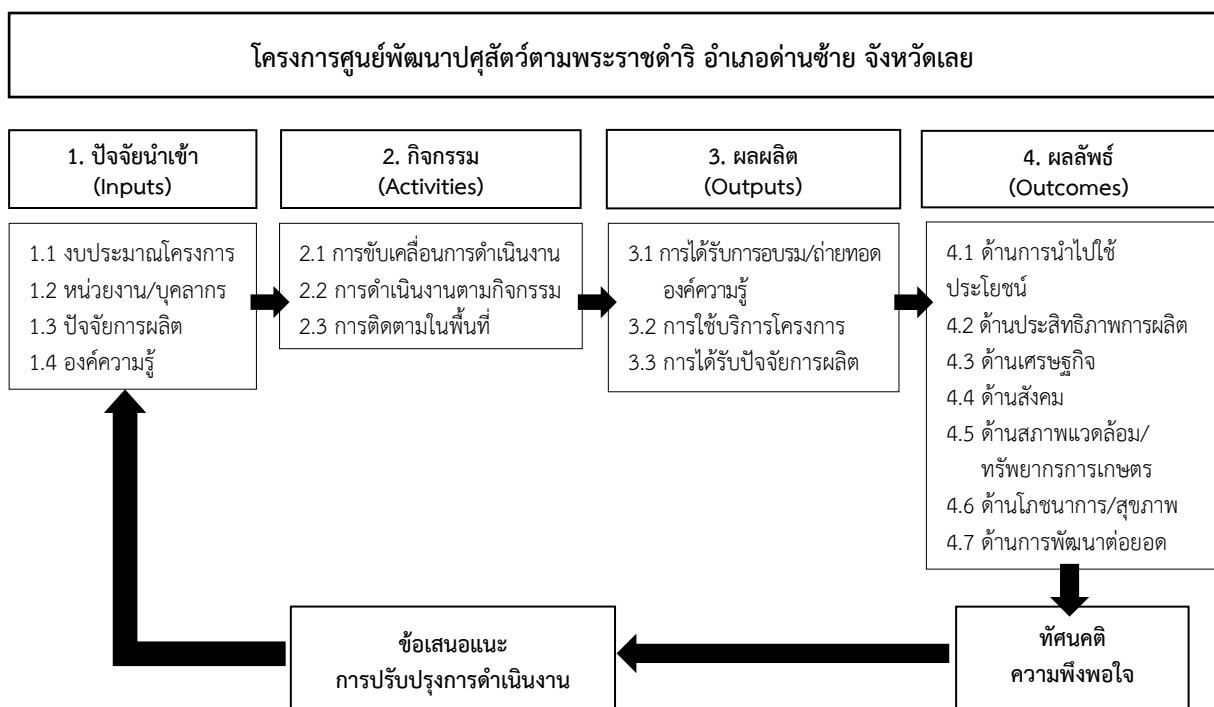
2.2.3 ระยะเวลาของข้อมูล

- 1) ผลการดำเนินงานโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
- 2) ผลลัพธ์ของโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปีเพาะปลูก 2566/67 (พฤษภาคม 2566 - เมษายน 2567)

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 รูปแบบของการติดตาม

การประยุกต์ใช้รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

2.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** สํารวจตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ในหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย จำนวน 9 หน่วยงาน รวม 9 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 80 ราย

2) **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ และรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) **การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis)** เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การรวบรวมเอกสารรายงานต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

2) **การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)** เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขและนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

3) **การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ** ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ฯลฯ ตัวอย่าง เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่า ช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ

1) การเบิกจ่ายงบประมาณ งบประมาณจากหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมบูรณาการ ทั้งสิ้น 1,701,930 บาท ผลการเบิกจ่าย 1,701,930 บาท ครบตามเป้าหมาย ประกอบด้วย 1) ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เบิกจ่าย 1,255,000 บาท ครบตามเป้าหมาย 2) สถานีพัฒนาที่ดินเลย เบิกจ่าย 179,750 บาท ครบตามเป้าหมาย 3) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเลย เบิกจ่าย 141,000 บาท ครบตามเป้าหมาย 4) สำนักงานประมงจังหวัดเลย เบิกจ่าย 41,100 บาท จากที่ได้รับจัดสรร 41,100 บาท ครบตามเป้าหมาย 5) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย เบิกจ่าย 34,800 บาท ครบตามเป้าหมาย 6) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย เบิกจ่าย 21,280 บาท ครบตามเป้าหมาย 7) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย เบิกจ่าย 19,100 บาท ครบตามเป้าหมาย และ 8) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดเลย เบิกจ่าย 9,900 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร

1) คณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ โดยมีคณะกรรมการ จำนวน 1 คณะ คือ คณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และคณะทำงาน จำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงาน โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย คณะทำงานยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และคณะทำงานยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการศึกษาวิจัย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย สนับสนุน ไก่ไข่เล็ก จำนวน 11,500 ตัว เป็ดไข่เล็ก จำนวน 2,400 ตัว สุกร จำนวน 76 ตัว ไก่ไข่สาว จำนวน 2,220 ตัว และเป็ดไข่สาว จำนวน 310 ตัว 2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย สนับสนุน แม่พันธุ์ไก่ไข่ 100 ตัว ยาถ่ายพยาธิ (Farminth) 40 ซอง วิตามินป้องกันหวัดหน้าบวมและโรคติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ (Bio+B12) 40 ซอง ยาป้องกันและรักษา หวัด อหิวาต์ (Doxy-sol) 40 ซอง 3) สถานีพัฒนาที่ดินเลย สนับสนุน ถังพลาสติก 6 ใบ กากน้ำตาล 20 แกลลอน สับประรด 40 กิโลกรัม กากมันสำปะหลัง 20 ตัน และมูลสัตว์ 5 ตัน 4) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเลย สนับสนุน จอบ 2 เล่ม เครื่องตัดหญ้า 1 เครื่อง ปุ๋ยสูตร 15-15-15 100 กิโลกรัม และต้นสมุนไพรรวม 3,000 ต้น 5) สำนักงานประมงจังหวัดเลย สนับสนุน พันธุ์ปลาตะเพียน 72,000 ตัว 6) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย สนับสนุน สมุดบัญชี 56 เล่ม และ 7) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย สนับสนุน อาหารเม็ดสำเร็จรูป 100 กระสอบ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) **ประเภทปัจจัยการผลิต** ที่สนับสนุนเกษตรกรครบตามเป้าหมาย ด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรจำนวน 14 หลักสูตร ได้แก่

1. หลักสูตร การเลี้ยงสัตว์ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ เวทีแบบมีส่วนร่วม
  2. หลักสูตร การสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อปลา
  3. หลักสูตร การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
  4. หลักสูตร การอนุบาลและเลี้ยงปลานิลในกระชัง
  5. หลักสูตร การเลี้ยงปลาตุกร่วมกับกบในบ่อพลาสติกล้อมคอกตาข่าย
  6. หลักสูตร การเลี้ยงปลาตุกร่วมกับกบในกระชังบนพื้นดิน
  7. หลักสูตร การสนับสนุนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
  8. หลักสูตร การเพาะขยายพันธุ์สัตว์น้ำโดยชุดเพาะพันธุ์ปลาเคลื่อนที่
  9. หลักสูตร การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ
  10. หลักสูตร การเพาะหนอนแมลงวันลาย
  11. หลักสูตร การผลิตและแปรรูปสมุนไพรมะนาว
  12. หลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์หมอนไหม
  13. หลักสูตร การผลิต/การใช้ปุ๋ยหมัก/การใช้น้ำหมักชีวภาพ
  14. หลักสูตร การผลิตและการดูแลไม้ผล
- สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 14 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการจำนวน 7 หน่วยงาน ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่จำนวน 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน

1) **ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย** ถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก และการปลูกพืชอาหารสัตว์ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ไก่ไข่เล็ก จำนวน 11,500 ตัว เป็ดไข่เล็ก จำนวน 2,400 ตัว สุกร จำนวน 76 ตัว ไก่ไข่สาว จำนวน 2,220 ตัว และเป็ดไข่สาว จำนวน 310 ตัว ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2) **สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย** ถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ แม่พันธุ์ไก่ไข่ จำนวน 50 ตัว ยาและเวชภัณฑ์ จำนวน 120 ซอง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

3) **ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเลย** ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตสมุนไพรมะนาว และไม้ผล สนับสนุนเครื่องพรวนดิน จำนวน 1 เครื่อง เครื่องผลิตกระแสไฟฟ้า จำนวน 1 เครื่อง สนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ย จำนวน 100 กิโลกรัม และพืชสมุนไพรมะนาว จำนวน 3,000 ต้น ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

4) สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี ด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ อบรมการบริหารจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน การผลิตชีวภัณฑ์ป้องกันศัตรูพืช

5) สถานีพัฒนาที่ดินเลย ถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ การอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝก และทำชั้นดินลดความเร็วของน้ำไหลบ่า สนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ กากน้ำตาล จำนวน 20 แกลลอน สับปะรด จำนวน 400 กิโลกรัม กากมันสำปะหลัง จำนวน 20 ตัน และมูลสัตว์ จำนวน 5,000 กิโลกรัม ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

6) สำนักงานประมงจังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงปลาในบ่อดินและการสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อปลา และสนับสนุนพันธุ์ปลาตะเพียนขาว จำนวน 72,000 ตัว ให้แก่เกษตรกรดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

7) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงปลานิลในกระชัง การเลี้ยงปลาตุ๋มร่วมกับกบ และการขยายพันธุ์ปลา และสนับสนุนอาหารเม็ดสำเร็จรูป จำนวน 100 กระสอบ ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดไว้

8) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย ถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชี จัดฐานเรียนรู้ด้านบัญชี และสนับสนุนสมุดบัญชี จำนวน 56 เล่ม ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

9) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เลย ถ่ายทอดความรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

10) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 จัดทำสรุปผลการติดตามประเมินผลเสนอผู้บริหาร สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวนครั้งในการติดตามของทุกหน่วยงานอย่างน้อย 1 ครั้ง
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรมความรู้จำนวน 841 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ประกอบด้วย ความรู้ด้านปศุสัตว์ 336 ราย ส่งเสริมการผลิตพืชบนพื้นที่สูง 294 ราย ความรู้ทางเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม 25 ราย ความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 120 ราย ด้านบัญชี 56 ราย และส่งเสริมงานด้านหม่อนไหม 10 ราย

โดยเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรสามารถเลี้ยงสัตว์ได้ถูกวิธี ปลูกพืชผักสวนครัวจัดทำบัญชีครัวเรือน และมีอาชีพเสริม สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 841 ราย

ตารางที่ 1 การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ปี 2566

รายการ	เป้าหมาย (ราย)	ผล (ราย)
1. ด้านปศุสัตว์	336	336
2. ด้านการผลิตพืชสมุนไพรและไม้ผล	294	294
3. ความรู้ทางเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม	25	25
4. ความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	120	120
5. ด้านบัญชี	56	56
6. การถ่ายทอดความรู้ด้านหม่อนไหม	10	10
รวม	841	841

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ภาพรวมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.68 (คะแนนเต็ม 5) โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 70.75 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 26.84 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก และร้อยละ 2.41 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านปศุสัตว์	74.51	21.57	3.92	-	-	4.71	มากที่สุด
2. ด้านพืช	84.62	15.38	-	-	-	4.85	มากที่สุด
3. ด้านประมง	85.71	14.29	-	-	-	4.86	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	91.67	8.33	-	-	-	4.92	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	46.15	38.46	15.38	-	-	4.31	มากที่สุด
6. ด้านสหกรณ์/การรวมกลุ่ม	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
8. การแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม	33.33	66.67	-	-	-	4.33	มากที่สุด
เฉลี่ย	70.75	26.84	2.41	-	-	4.68	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ จำนวนเกษตรกรได้รับการบริการจากโครงการจากหน่วยงานต่าง ๆ ในปี 2566 จำนวน 1,570 ราย ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเกษตรกรได้รับการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และรับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ จำนวน 1,570 ราย (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 1,570 รายต่อปี

ตารางที่ 3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ ปี 2566

รายการ	เป้าหมาย (ราย)	ผล (ราย)
- ฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ และรับแจกปัจจัยการผลิต	1,570	1,570
รวม	1,570	1,570

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต จำนวนเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยการผลิต จำนวน 1,331 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านปศุสัตว์ อาทิ แม่พันธุ์ไก่ไข่ พันธุ์เป็ดไข่ สุกร อาหารสัตว์ ยา และเวชภัณฑ์ (บางรายได้รับปัจจัยการผลิตโดยไม่ได้รับการอบรม) ด้านพืช อาทิ พันธุ์ไม้ผล เช่น ลำไย ลิ้นจี่ ส้มโอ ฝรั่ง ชมพู พันธุ์สมุนไพรรวม เช่น หล้าหวาน ผักเชียงดา 250 ต้น หนุमानประสานกาย จิงจูฉ่าย พืชกาสา และเมล็ดพันธุ์พืชผักสวนครัว ด้านประมง อาทิ พันธุ์ปลาตะเพียน พันธุ์ปลาดุก อาหารปลา ด้านพัฒนาที่ดิน อาทิ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. และด้านบัญชี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 1,275 ราย

ตารางที่ 4 การได้รับปัจจัยการผลิต ปี 2566

รายการ	เป้าหมาย (ราย)	ผล (ราย)
1. ปศุสัตว์	1,065	1,065
2. พันธุ์พืช (สมุนไพรรวมและไม้ผล)	150	150
3. พันธุ์สัตว์น้ำ	40	40
4. พัฒนาที่ดิน	20	20
5. บัญชี	56	56
รวม	1,331	1,331

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.5 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.73 (คะแนนเต็ม 5) โดยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ร้อยละ 80.44 รองลงมา มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 17.83 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 1.73 (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 5 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ปศุสัตว์	83.75	15.00	1.25	-	-	4.83	มากที่สุด
2. ด้านพืช	79.17	20.83	-	-	-	4.79	มากที่สุด
3. ด้านประมง	78.38	21.62	-	-	-	4.78	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	83.33	16.67	-	-	-	4.54	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	70.37	22.22	7.41	-	-	4.63	มากที่สุด
ภาพรวม	80.44	17.83	1.73	-	-	4.73	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ร้อยละ 95.43 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ ด้านปศุสัตว์ เช่น การเลี้ยงสัตว์ปีก สุกร ด้านพืช ได้แก่ การปลูกไม้ผล พืชสมุนไพร พืชผัก ด้านประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลา ด้านพัฒนาที่ดิน เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกหญ้าแฝก เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ ส่วนที่ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 4.57 เนื่องจากเกษตรกร บางรายไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 6 การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้
1. ด้านปศุสัตว์	98.04	1.96
2. ด้านพืช	92.31	7.69
3. ด้านประมง	100.00	-
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-
5. ด้านบัญชี	73.08	26.92
6. ด้านสหกรณ์/การรวมกลุ่ม	100.00	-
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-
8. การแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม	100.00	-
ภาพรวม	95.43	4.57

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ได้รับแจกปัจจัยการผลิตนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 92.04 เช่น เลี้ยงแม่พันธุ์ไก่ไข่เพื่อนำไข่ไปบริโภค นำต้นพันธุ์ที่ได้รับแจกไปปลูกและดูแลต่อ นำพันธุ์ปลา ไปปล่อยลงสระน้ำเพื่อการบริโภคและจำหน่าย เป็นต้น และไม่นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 7.96 เนื่องจาก เกษตรกรบางรายทำการเกษตรหลายชนิด รวมทั้งประกอบอาชีพนอกการเกษตร จึงไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 7)
 สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้
ด้านปศุสัตว์	98.75	1.25
ด้านพืช	95.83	4.17
ด้านประมง	95.24	4.76
ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	0.00
ด้านบัญชี	70.37	29.63
ภาพรวม	92.04	7.96

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต เนื่องจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับพันธุ์ไก่ไข่มาเพื่อเลี้ยง เป็นแหล่งอาหาร อีกทั้ง พันธุ์ไก่ไข่ที่ได้รับแจกเป็นการเลี้ยงไก่ในปีแรก ประกอบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ให้ความสำคัญกับการขยายพันธุ์สัตว์ และส่งเสริมให้เกษตรกรมีแหล่งอาหารไว้บริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ ดังนั้น การที่เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต จึงสามารถวัดได้เพียงการเพิ่มพันธุ์สัตว์เพื่อเป็นแหล่งอาหารไว้บริโภค และลดรายจ่ายของครัวเรือน โดยไก่ไข่ที่ได้รับแจกตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2566 ถึงมิถุนายน 2567 สามารถออกไข่ ในอัตรา 190 ฟองต่อตัวต่อปี

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) การลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค

1.1) ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 87.10 มีรายจ่ายการซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค ในครัวเรือนลดลง จากการปรับเปลี่ยนมาบริโภคสินค้าเกษตรที่ผลิตได้ ในครัวเรือน อาทิ ไข่ไก่ ไก่เนื้อ ปลา ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ จากองค์ความรู้ และปัจจัยการผลิตที่หน่วยงาน ภาครัฐเข้ามาส่งเสริม ในส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 12.90 ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการลดรายจ่ายในการบริโภค และอยู่ในช่วงรอให้ผลผลิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

1.2) การลดรายจ่ายในครัวเรือน จากการนำองค์ความรู้จากปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ ประโยชน์ เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3,011.54 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 15.83 ส่วนใหญ่มาจากด้านปศุสัตว์ลดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2,336.28 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี จากการบริโภคไข่ไก่ที่ได้รับแจกและความรู้ที่นำไปปรับใช้ในการเลี้ยงสัตว์ รองลงมาคือ ด้านประมงลดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 581.27 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการบริโภคปลาที่เลี้ยงในสระน้ำ

ของตนเอง และด้านพืชลดรายจ่ายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 93.98 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เป็นการนำผลผลิตที่ปลูกเองในแปลงมาบริโภค อาทิ ข้าว ผักสวนครัว และผลไม้ตามฤดูกาล (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 8 การลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภค ปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านปศุสัตว์	2,410.00	4,746.28	2,336.28	96.94
2. ด้านพืช	12,099.94	12,193.92	93.98	0.78
3. ด้านประมง	4,515.24	5,096.51	581.27	12.87
รวม	19,025.18	22,036.72	3,011.54	15.83

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ทางการเกษตร

2.1) ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น พบว่า เกษตรกรร้อยละ 75.61 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต เช่น ไข่ไก่ เป็ด ไช้เปิด ปลา ข้าว เป็นต้น ส่วนที่เหลือร้อยละ 24.39 รายได้ยังไม่เปลี่ยนแปลงเนื่องจาก ผลผลิตยังไม่ได้จำหน่ายมากนักอยู่ระหว่างการเพาะปลูก ดูแลรักษา และเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

2.2) รายได้ทางการเกษตร จากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3,094.56 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.60 ประกอบด้วย ด้านประมงเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 31,400.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านปศุสัตว์เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,294.85 และด้านพืชเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 399.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 9 รายได้จากปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 กับปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ปศุสัตว์	7,087.25	8,382.10	1,294.85	18.27
2. ด้านพืช	13,770.29	14,170.00	399.71	2.90
3. ด้านประมง	3,700.00	5,100.00	1,400.00	37.84
รวม	24,557.54	27,652.10	3,094.56	12.60

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร

3.1) ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.86 มีรายจ่ายทางการเกษตรที่ลดลงจากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ โดยผลิตน้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ ไตรโคโรเดอริมา เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ในส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 7.14 ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากเกษตรกรต้องการเพิ่มปริมาณผลผลิตเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

3.2) รายจ่ายทางการเกษตร จากการนำองค์ความรู้ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 1,435.82 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 15.10 ประกอบด้วย ด้านพืช คือ การลดการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรได้เฉลี่ย 418.06 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านปศุสัตว์ จากการลดค่าพันธุ์ไก่ไข่ ยาและเวชภัณฑ์ ที่หน่วยงานสนับสนุน ลดค่าใช้จ่ายได้เฉลี่ย 621.60 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านประมง จากการลดอาหารจากการปรับไปใช้รูปแบบผสมผสาน และพันธุ์ปลาที่หน่วยงานสนับสนุน ลดค่าใช้จ่ายได้เฉลี่ย 396.16 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 10 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร ปี 2566

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี	
			การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/ - ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านปศุสัตว์	3,800.00	3,178.40	-621.60	-16.36
2. ด้านพืช (ลดการใช้ปุ๋ยเคมี)	2,883.75	2,465.69	-418.06	-14.50
3. ด้านประมง	2,824.12	2,427.96	-396.16	-14.03
รวม	9,507.87	8,072.05	-1,435.82	-15.10

ที่มา : จากการสำรวจ

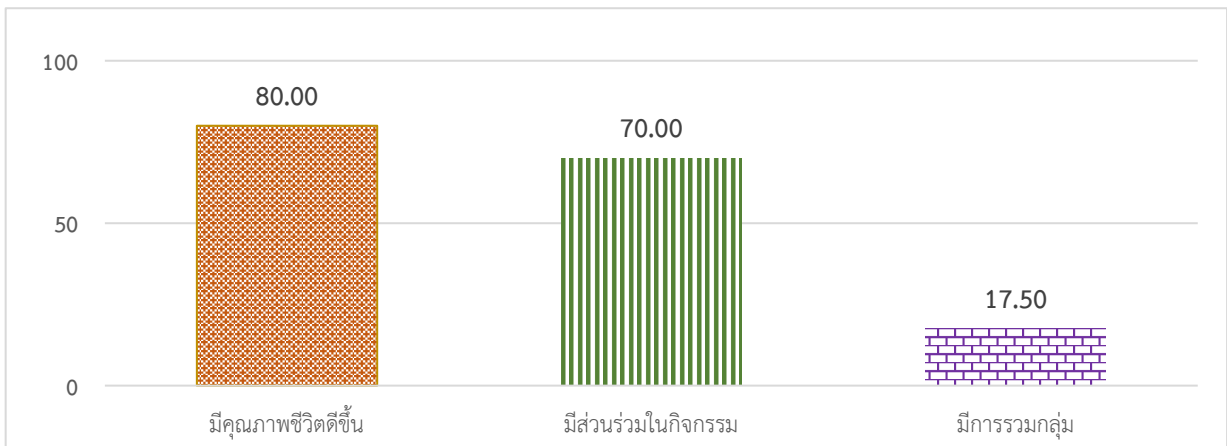
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ได้แก่ ร้อยละ 80.00 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สืบเนื่องจากการมีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาหารบริโภคในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ 70.00 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน เช่น ร่วมกันดำนาปลูกข้าวในพื้นที่โครงการ ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ และเกษตรกรร้อยละ 17.50 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เช่น ร่วมกันสอดส่อง ดูแลรักษาชุมชน แบ่งปันผลผลิต และอ้ออาหารกัน (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.75 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 53.75 ดินมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 36.25 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 18.75 พันธุ์พืชมากขึ้น ร้อยละ 13.75 และพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น สำหรับร้อยละ 36.25 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเกษตรกรส่วนหนึ่งทำการเกษตรแบบเดิม (ทั่วไป) คือ ยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 11)

- สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00
- พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00
- พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00
- สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 11 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. ไม่เปลี่ยนแปลง	36.25
2. เปลี่ยนแปลง	63.75
2.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	53.75
2.2 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	36.25
2.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	18.75
2.4 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	13.75

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงได้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ครั้วเรือนเกษตรกรทุกรายมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก โดยนำผลผลิตที่ผลิตได้มาบริโภคในครัวเรือน เช่น ไข่ ปลา ข้าว ผักสวนครัว และผลไม้ ในส่วนการมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ เกษตรกรทุกรายมีอาหารบริโภคครบจากการนำผลผลิตมาบริโภคในครัวเรือน เช่น โปรตีนและไขมันจากสัตว์จาก ไข่ไก่ ไข่เป็ด เนื้อไก่ ปลา คาร์โบไฮเดรตจาก ข้าว วิตามินและเกลือแร่จาก พืชผักผลไม้ เนื่องจากโครงการได้ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นแหล่งแหล่งอาหารไว้บริโภคเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน (ตารางที่ 12)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 12 การบริโภคอาหารของครัวเรือนเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก	
1.1 ครบ 3 มื้อ	100.00
1.2 ไม่ครบ 3 มื้อ	-
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	100.00
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	-

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.02 นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง โดยร้อยละ 90.12 นำความรู้ด้านปศุสัตว์มาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รองลงมาร้อยละ 83.33 นำความรู้ทางวิชาการด้านพืชมาปฏิบัติต่อเนื่อง เช่น การปลูกพืชสมุนไพร ไม้ผล ร้อยละ 95.00 นำความรู้ทางด้านประมงมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 91.67 นำความรู้ทางด้านพัฒนาที่ดินมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เช่น อนุรักษ์ดินและน้ำ การทำน้ำหมักชีวภาพ และการทำปุ๋ยหมัก พด. ร้อยละ 62.96 นำความรู้ทางด้านบัญชีมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเกษตรกรร้อยละ 13.98 ไม่ได้นำความรู้/ปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากโครงการมาปฏิบัติต่อเนื่อง สาเหตุจากเกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับหมดไปโดยไม่มี การนำไปต่อยอด เช่น ปุ๋ย หัวเชื้อน้ำหมัก (ตารางที่ 13)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 13 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง

รายการ	หน่วย: ร้อยละ	
	ปฏิบัติต่อ	ไม่ปฏิบัติต่อ
1. ด้านปศุสัตว์	90.12	9.88
2. ด้านพืช	83.33	16.67
3. ด้านประมง	95.00	5.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	91.67	8.33
5. ด้านบัญชี	62.96	37.04
ภาพรวม	86.02	13.98

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การถ่ายทอดองค์ความรู้ พบว่า การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่แพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ในภาพรวมเกษตรกรที่ผ่านการอบรม ร้อยละ 40.00 นำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น เช่น การเลี้ยงสัตว์ปีก สุกร ปลา การปลูกไม้ผล การผลิตปุ๋ยและสารชีวภาพ ที่เหลือร้อยละ 60.00 ไม่ได้นำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากมีภาระงานในแปลงเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก จึงไม่มีเวลานำไปปฏิบัติ ประกอบกับเกษตรกรบางรายมีอายุมาก (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

ในภาพรวมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 (คะแนนเต็ม 5) โดยเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 24.00 รองลงมา ร้อยละ 63.20 มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 12.00 มีความพึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 0.80 มีความพึงพอใจน้อย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.77 (คะแนนเต็ม 5) โดยเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 77.11 รองลงมา ร้อยละ 22.63 มีความพึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 0.26 มีความพึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 14)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 14 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	80.26	18.42	1.32	-	-	4.79	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	76.32	23.68	-	-	-	4.76	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	73.68	26.32	-	-	-	4.74	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	73.68	26.32	-	-	-	4.74	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	81.58	18.42	-	-	-	4.82	มากที่สุด
เฉลี่ย	77.11	22.63	0.26	-	-	4.77	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 15)

- 3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชีวิต ทุกตัวชีวิตผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชีวิต ทุกตัวชีวิตผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชีวิต ทุกตัวชีวิตผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 20 ตัวชีวิต มีตัวชีวิตที่ผ่านเกณฑ์การติดตามจำนวน 15 ตัวชีวิต
- 3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชีวิต ทุกตัวชีวิตผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ผ่านตัวชีวิตจำนวน 30 ตัวชีวิต จากทั้งหมด 35 ตัวชีวิต โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 85.71

ตารางที่ 15 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	หน่วย: ตัวชีวิต	
	จำนวนตัวชีวิตทั้งหมด	จำนวนตัวชีวิตที่ผ่านเกณฑ์
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5
2. กิจกรรม (Activities)	3	3
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	20	15
5. ความพึงพอใจ	2	2
ภาพรวม	35	30

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

1) ภาที่หน่วยงานสนับสนุนให้แก่เกษตรกรบางส่วนเป็นลูกเจี๊ยบ จึงไม่สามารถระบุเพศได้ เมื่อโตเต็มวัยพบว่า มีเพศผู้ปนอยู่ จึงทำให้ได้ผลผลิตไข่ไก่ไว้บริโภคในครัวเรือนจำนวนน้อย

2) ยังไม่มีการอบรมหรือสนับสนุนเกษตรกรในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตลาด

4.2 ข้อเสนอแนะ

1) ควรตั้งศูนย์เรียนรู้ย่อยในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้เกษตรกรได้มารับการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง

2) สนับสนุนโครงการตู้อบฟักไข่ เพื่อต่อยอดให้เกษตรกรที่ได้รับแจกไข่เพิ่มรายได้ให้มากขึ้น

3) สนับสนุนพันธุ์สัตว์/สัตว์น้ำ และอาหารสัตว์ หรือถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกร

4) ส่งเสริมให้ดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง เพื่อรวมกันซื้อปัจจัยและขายผลผลิต

5) ส่งเสริมให้เกษตรกรเพิ่มจำนวนผลิตภาพเพื่อให้มีสินค้าเพียงพอต่อการจำหน่าย และนำสินค้าไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

*****